

yalnızca iyi bir kültürel analiz örneği vermekle kalmıyor ama aynı zamanda kimi kültürel pratiklerin devlet ideolojisi, sansür-cülük ya da kurulu düzenin yeniden üretilmesi gibi kavramlarla nasıl örtüşebileceğini gösteriyor. Bu makale Türk bayrağın- dan sahne elbisesi yaptırılan ya da Anıtkabir ziyaretli video klipler çekilen ülkemiz için önemli bir kültürlerarası karşılaştır- ma olanağı olarak değerlendirilmeli. Bir de yazarla ilgili notu- muz var: Lee yazısının kabul edildiği tarihlerde University of Hong Kong'dan University of Lyon Jean Moulin'e (Fransa) geç- ti.

Dergimizin birinci sayısını okuyanlar Mutlu Binark ismini hatırlayacaklar. Binark bu kez Peyami Çelikcan'la birlikte okur- lara "Mahrem'in Müzakereye Çağırılması ve Yıldı Örneği: Mah- rem Alandan Pop-Mahrem Alana" adlı bir kültürel metin anali- zi sunuyor. Metnin öne çıkan boyutu kültür çalışmaları alanın- da mevcut kavramlar içinde bir kavramsal çerçeve oluşturmak- la yetinmeyip, yeni bir kavram önermesi: pop-mahrem. Mah- rem alanın popülerleştirilmesi Türk televizyon izleyicisinin ya- kından tanıdığı ve oldukça yoğun ilgi gösterdiği bir rating tak- tiği. Huysuz Virjin başta olmak üzere bu taktiğin sonucu olan pek çok program ve tür var. Beyaz Saçlı Prens: Yıldı programı yazarların böyle bir kavramsal yeniliğe duyulan ihtiyacı ve ka- musal alana taşınan mahrem'in kamusal alanı ne ölçüde demok- ratikleştireceği sorusunu tartıştıkları örnek kültürel metin ola- rak seçilmiş. Lee'nin makalesi ile birlikte okunabilecek bu anali- zin de eleştirel ilgi uyandıracığını umuyoruz.

Kaynakça

- Rorty, Richard (1982). *Consequences of Pragmatism (Essays 1972-1980)*. Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Bochner, Arthur P. (1994). "Perspectives on Inquiry II: Theories and Stories." *Handbook of Interpersonal Communication*. Mark L. Knapp ve Gerald R. Miller (der) içinde. Thousand Oaks: Sage.

Tartışma

"İletişim Eğitimi"

Makro anlatılara ve bunların ürünü olan kimi kavramlara olan güvenin giderek azalması gibi sendromlarla belirgin hale gelen postmodern durumun söylemsel cazibesi bugün "özcülük-karşıtlığını," en azından belli akademik çevrelerde, egemen epistemoloji konumuna sokmuş durumda. Öte yandan, belli bağlamlarda özcülük-karşıtlığının bu derece popüler olmasının arkasında özcülük-karşıtlığıyla reddedilen şeyin, yani özcülüğün, kendine muhkem bir yer edindiğinin görülmesi gerektiği kanısındayım. Özcülük karşıtlığının özgül bağlamlarda bir anlam ifade edip etmediği konusunda derinlemesine düşünülmesi gerekiyor. Söz konusu özgül bağlamlardan çok önemli bir tanesi "eğitim."

Öyle görünüyor ki, genel bir başlık olarak eğitim tüm cazibesine karşın postmodern özcülük-karşıtlığı söylemine zor uyum sağlayan konuların başında geliyor. Bunun en belirgin nedeni, eğitimin temel varsayımının bir tür öz fikri içermesi. Her ne kadar postmodern söylem içinde bilginin verili olmayıp "kurulduğu" iddia edilse de, eğitimin bir noktadan diğerine bir bilgi akışı, dolayısıyla bir verici (eğitici) bir de alıcı (eğitilen) özne varsaydığını göz ardı edemeyiz. Dünyanın şu an içinde bulunduğu "durum" ne olursa olsun, karşısında öğrenci dolu bir sınıf bulan bütün eğitimciler, adına "bilgi" denilen şeyin bir noktadan diğerine seyahat ettiğini, etmek zorunda olduğunu, kabul edeceklerdir diye düşünüyorum. Bu "seyahatin" biçimi, içeriği, yönü, nasıl bir ortamda ve ne hızda gerçekleştiği bu durumu çok fazla değiştirmeyecektir.

Halil Nalçaoğlu
Editör

Bu saptamaya belli itirazlar olabilir. Örneğin, eğitime dair bu varsayımın kendisinin “özel” ya da “işsel” bir nitelik taşımadığı, durumsal olduğu, yani, eğitim kurumlarının günümüzdeki mevcut yapılaşmasını yansıttığı, bu anlamda hiç bir şekilde olması gerekene işaret etmediği söylenebilir. Bunlar kuşkusuz yerinde itirazlar olarak değerlendirilmelidir. Bu olası itirazları tartışmacıların dikkatine sunup bir başka noktaya geçmek ve konuyu bir derece daha karmaşıklaştırmak istiyorum. *Kültür ve İletişim*'in bu sayısındaki ilk özel dosyanın ilgisi genel anlamda “eğitimden” çok “iletişim eğitimi” üzerinde yoğunlaşıyor. Bu anlamda tartışmanın odak noktasını, iletişim eğitimcisi akademisyenlerin ne olduğuna bir türlü karar veremedikleri “iletişimin” eğitiminin verilmesi oluşturuyor.

Amacım iletişimin ne olduğu, bu “alanın” toplum bilimleri ve beşeri bilimler arasındaki statüsü konusundaki tartışmalara daha fazla katkıda bulunmak değil. Bu konuda tartışmak isteyen katılımcıların cesaretlerini kırmadan, iletişim eğitiminin amacına dair işlemsel bir tanım yapmak istiyorum. İletişim eğitiminin amacını, profesyonel iletişimci yetiştirmek şeklinde tanımlayabiliriz—tabii bu tanımın da tartışmaya açık olduğunu hemen belirtmeliyim. Yani, üniversite düzeyinde iletişim eğitimi almış bir kişi, dahı ne olursa olsun veya kendini ne şekilde tanımlarsa tanımlasın (gazeteci, televizyoncu, radyocu vb.) sonuçta “(iyi bir) iletişimci” olmalıdır. Bu kişinin eğitim gördüğü alanda iş bulmayı ümit edeceği sektör ise ağırlıklı olarak “medya sektörü” olacaktır.

Karınca iletişim eğitiminin en temel ikilemi, eğitimin varsaydığı özsellik ile postmodern durumun başat parametrelerinden biri olan medyanın temel bileşeni olduğu uçucu gerçeklik modelinin bir araya gelmesiyle ortaya çıkıyor. Başka bir şekilde ifade edecek olursak, iletişim eğitimcileri bir yandan kavramsal düzlemde gerçekliğin parçalanışına tanıklık ederken, bir yandan da pratik bir düzlemde söz konusu parçalanmanın kendini en net bir biçimde ortaya koyduğu medya sektörüne eleman yetiştirmeye çalışıyorlar. İkilemi daha net bir şekilde ortaya koymak için indirgemeciliği göze

almak istiyorum: iletişim eğitimi verenler içinde ilkelerine sahip çıkanlar, sektör için “kötü” eleman yetiştirirlerken, ilkelere boş verip sektöre ve sektörün başat olarak maddi çıkarlar tarafından belirlenen ihtiyaçlarına yoğunlaşanlar ise sektör için “iyi” eleman yetiştiriyorlar. Bu çelişkinin en belirgin tezahürü ise akademisyenlerin, özellikle ilgilerini “eleştirel” olarak tanımlayanların, bir yandan medya içeriğini kıyasıya eleştirirken bir yandan da bu kötü (!) içeriğin potansiyel yaratıcılarına yapacakları işin (yani, kötü içerik üretmek) eğitimini vermeleri olsa gerek.

Yukarıdaki giriş paragraflarında yer alan saptamaların ve tanımların tümü tartışmaya açık. Ancak bu girişten soru şeklinde düşünülebilecek üç temel nokta çıkarılabilir: Eğitimin özcü bir varsayımı gerçekten var mı? Medya kaynaklı mesajların temel bileşeni olduğu düşünülen çağdaş toplumsal ve kültürel yapılaşmada gerçekten “uçucu bir gerçeklik modeli” egemen olmaya başladı mı? Bu iki sorunun çakıştığı nokta olan iletişim eğitimi için gerçekten de yukarıda betimlendiği gibi bir ikilem söz konusu mu? Ve son olarak, nasıl bir iletişim eğitimi iyi bir iletişim eğitimidir?

Kuşkusuz ne medya sektörünün, ne de bu sektöre eleman yetiştiren iletişim eğitimi sektörünün işleyişi ve ilişkileri burada formüleştirildiği kadar basit ve şeffaf değil. Bu metni ve soruları oluştururken amacım, katılımcılara, mevcut olduğuna inandığım bir ikilemin ilk akla gelen unsurlarını olabildiğince belirgin tavır alabilecekleri bir biçimde sunmaktır. Bu sorulara gelecek olan yanıtların sadece iletişim sektöründe eğitim verenlerce değil, “eğitim dünyası” ile “dış dünya” arasında rutin sefer yapan tüm eğitim emekçileri tarafından ilgi ile okunacağını umuyorum.